

Peltometsätaloutta ja tulevaisuuden maatila Flevolandissa

25.6.2026

Osana vuotuista (Network of European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry) ERIAFF-konferenssia osallistujia pääsi tutustumaan yhteen Alankomaiden, kenties jopa koko Euroopan, hedelmällisimmistä alueista. Flevoland tunnetaan Euroopan vihannespuutarhana. Rikkaan maaperänsä lisäksi se on maakunta, joka on täynnä innovaatioita ja uraauurtavia maanviljelijöitä, jotka muokkaavat maatalouden tulevaisuutta.

Maailman suurin luonnontilainen saari Flevoland

Flevoland on maailman suurin luonnontilainen saari, joka perustettiin IJsselmeer-järvestä kuivaamalla saadulle maalle hyödyntämällä innovatiivisia maankuivaustekniikoita. Sen pinta-ala on 2 412,3 neliökilometriä, josta vettä on 994,8 neliökilometriä. Flevoland, joka syntyi vasta vuonna 1986, koostuu kahdesta toisiinsa yhdistyvästä saaresta maan keskellä. Perustaminen aloitettiin 1950- ja 1960-luvuilla kuivaamalla ja patoamalla alueita. Alue on edelleen noin viisi metriä meren pinnan alapuolella. Provinssin asukasluku vuoden 2015 alussa oli 401 503. Alueen ainutlaatuiset maisemat sisältävät Oostvaarderplassenin luonnonsuojelualueen, jossa elää monipuolista villieläimistöä. Flevoland tunnetaan myös maataloudestaan, tuulimyllyistään ja tulppaanien viljelystä.

Flevolandin kartta.

Flevolandin maisemaa (kuva: Taru Mäki, 2026).

Agroforestry eli peltometsäviljely

Agroforestry voidaan suomentaa termeillä peltometsäviljely, agrometsätalous tai puustoinen maatalous. Se on sekaviljelymuoto, jossa yhdistetään puiden tai pensaiden kasvatus peltoviljelyyn tai karjanhoitoon samalla alueella. Puita voi olla yksittäin, riveissä tai esimerkiksi laitumilla ryhminä (Heimsch ym., 2023). Peltometsäviljelyssä edellytyksenä on, että alalla kasvaa vähintään kaksi biologisesti vuorovaikutteista kasvilajia, vähintään yksi puuvartinen ja monivuotinen kasvilaji sekä vähintään yksi rehuksi kasvatettava kasvilaji. Metsäisillä perinnebiotoopeilla kuten hakamailla ja metsälaitumilla peltometsäviljelyn malli jo osittain toteutuu.

Peltometsäviljelyn hyötynä on puiden vaikutus pintavesien ohjailuun sekä tuulennopeutta pienentävä vaikutus. Menetelmä parantaa luonnon monimuotoisuutta, maaperän ravinteikkuutta ja hiilensidontaa. Peltometsäviljely tehostaa maankäyttöä, mutta samalla voidaan parantaa maiseman luonnontilaa ja kulttuuriarvoja (Heimsch ym., 2023). Suomessa peltometsäviljelyä käytetään erittäin vähän, mutta kiinnostus peltometsäviljelyyn on heräämässä. Haasteena on peltolohkojen maataloustukikelpoisuuden vaatimukset.

Saarlandin maatilan peltometsäviljely

Saarlandin maatilalla viljelijät Marga ja Wim ovat luoneet elävän testialueen peltometsäviljelylle. Kaksi vuotta sitten he alkoivat kokeilla puumaisten kasvien rivien integrointia peltoviljelyyn. Heidän tavoitteenaan on rakentaa kestävämpi maatalousjärjestelmä antamalla luonnon ottaa johtoaseman ja samalla tuottaa korkealaatuisia satoja. He viljelevät huomattavan monimuotoisia lajeja. Tilalla oli mm. viljapeltosarkojen väliin istutettuja puurivistöjä, laitumille jätettyjä puurykelmiä sekä alue, jossa oli erilaisia vihannes- ja yrttisarkoja ja niiden välissä marjapensaita ja hedelmäpuita.

Saarlandin maatilan agroekologian mukaista viljelmää (kuva: Taru Mäki, 2026).

Saarlandin maatilan viljelijät Marga ja Wim (kuva: Taru Mäki, 2026).

Saarlandin tilan possuja (kuva: Karri Kallio, 2026).

Wageningenin yliopiston Tulevaisuuden maatila

Wageningenin yliopiston ja tutkimuksen koetila on nimetty Tulevaisuuden maatilaksi. Siellä tutkijat selvittävät, miten tuottavuutta, luonnon monimuotoisuutta ja terveellistä ympäristöä voidaan vahvistaa samanaikaisesti. Koetilalla kehitetään kestäviä viljelymenetelmiä, kasvinsuojelua, maaperän laatua ja ruoantuotantoa kokonaisuutena.

Vierailulla tutustuimme erityisesti viljelyjärjestelmään, jossa samalla pellolla kasvatetaan rinnakkain useita eri kasvilajeja. Kasvikaistojen väliin jätettiin tarkoituksella rako, jota varten oli kehitetty oma traktori poikkeavalla raidevälillä. Ratkaisulla haettiin vastauksia useaan haasteeseen yhtä aikaa: miten tuotannon määrää voidaan ylläpitää tai kasvattaa, miten tuhoojien ja tautien leviämistä voidaan hillitä monipuolisemman viljelyn avulla ja miten maan painumista voidaan vähentää ohjaamalla ajourat tarkemmin samoille kohdille.

Vierailu osoitti myös, että uudet kokeilut eivät aina etene ongelmitta. Kun pelloilla viljellään jatkuvasti useita kasvilajeja, tarjolla on ravintoa myös luonnon eläimille ympäri vuoden. Tilalla kamppaillaankin parhaillaan merkittävän hiiriongelman kanssa, ja tutkijat etsivät keinoja sen hallitsemiseksi osana kokonaisvaltaista viljelyjärjestelmän kehittämistä.

Taru Mäki

Tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja toimii SEAMKin Luonnonvara-ala ja biotaloustiimin tutkimus- ja kehittämispäällikkönä. Luonnon monimuotoisuuden, maaperän hiilensidonnan ja kestävien viljelymenetelmien kehittäminen ovat SEAMKin tutkimusryhmän keskeisiä teemoja.

Karri Kallio
Tutkimus- ja kehittämispäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja toimii SEAMKin Kestävät ruokaratkaisut -tiimin tutkimus- ja kehittämispäällikkönä. Elintarviketeknologian, ruokajärjestelmien kestävyyden, yrityslähtöisen tuotekehityksen ja kansainvälisen TKI-yhteistyön kehittäminen ovat keskeisiä teemoja tiimin työssä.

Lähteet

Heimsch, Laura ym. (2023). Effects of a tree row on greenhouse gas fluxes, growing conditions and soil microbial communities on an oat field in Southern Finland. *Agriculture, Ecosystems & Environment.* https://doi.org/10.1016/j.agee.2023.108525